

3. 2. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Společnost s ručením velmi omezeným?

Uplynul více než rok od velké novely soukromého práva, která, mimo jiné, přinesla diskutovanou změnu v povinné výši základního kapitálu společnosti s ručením omezeným z původních minimálně 200 000,- Kč na pouhou symbolickou 1,- Kč.

Jen pro úplnost, toto samozřejmě upravuje v § 142 Zákon o obchodních korporacích č. [90/2012](#) Sb., v aktuálním znění[1]. Spolu s výší je zde i, zcela v souladu s proklamovanou dispozitivností celého předpisu, poznámka, že společenská smlouva může stanovit limit vyšší.

Na úvod trochu suché teorie. Dřívější pojetí funkce a účelu základního kapitálu vešlo, že tento slouží primárně jako prostředek ochrany věřitelů společnosti i samotných společníků, popřípadě měřítko zisku a ztráty. To byla poněkud naivní představa, neboť docházelo k velkému počtu případů, kdy byly prostředky, které byly použity jako základní kapitál při vzniku společnosti, pouze zapůjčeny a tedy jejich výše při založení společnosti neodpovídala výši při samotné další existenci společnosti. Zákon nevyžadoval, aby společnost v této hodnotě držela majetek. V průběhu registrace s.r.o. je zřízen bankovní účet pro účely složení základního kapitálu a banka neumožňuje podle zákona až do dokončení registrace disponovat s prostředky zde uloženými. Ovšem po registraci firmy v obchodním rejstříku a dodání nového výpisu z obchodního rejstříku jsou tyto prostředky volně k dispozici, a lze je v plné výši vybrat a použít například na investice. Jediné, co mohlo posléze sloužit jako teoretická ochrana věřitelů, byl právě samotný majetek společnosti, což je nejistá veličina, zvláště v situaci, kdy jsou prostory podnikání v pronájmu, vozidla v leasingu apod.

I tento argument měl zákonodárce na paměti, kdy v souladu s vývojem ve světě a nelichotivým hodnocením České republiky, jako země vhodné pro podnikání, snížil výši základního kapitálu na 1,- Kč. Jako vzor bylo bráno kupříkladu Německo, kde od roku 2008 existuje možnost založit Mini GmbH (Gesellschaft mit beschränkter Haftung - společnost s ručením omezeným) za pouhé 1 Euro. Nicméně zde existuje podmínka, že musí být každý rok vyčleněna čtvrtina ročního zisku na zvýšení základního kapitálu až do hodnoty 25 000 Euro. Toto opatření mělo výrazně stimulační efekt na německou ekonomiku a lze jen diskutovat, proč se český zákonodárce nenechal inspirovat kompletně, ale pouze částečně.

Dalšími důvody bylo, že tímto usnadněním se více lidí rozhodne podnikat pod hlavičkou s.r.o., než jako fyzická osoba, a také k přehlednějšímu oddělení firemního a soukromého majetku. Možnosti na finančním trhu jsou příznivější, stejně jako podnikání se zahraničními partnery. Dále se zjednoduší vstup do podnikání pro vědce a studenty, kteří mohou dát náležitou právní formu svým primárně technologickým podnikatelským záměrům "startupům". Ty jsou obvykle zakládány mladými podnikateli, mnohdy již během studií a je pozitivní, že díky snížení základního kapitálu nemusejí tito zakladatelé řešit ještě, kromě sehnání prostředků na nezbytné investice a provoz, také částku základního kapitálu.

Bohužel není všechno zlato, co se třpytí a symbolická korunová položka má i své odpůrce. Prvním, poměrně racionálním, důvodem je nepraktičnost při dělení podílu, neboť tento základní kapitál již nelze dále dělit, proto se i nyní doporučuje výše minimálně 1000,- Kč, jinak by bylo nutné postupovat cestou navýšení základního kapitálu před samotným dělením podílu, což je zbytečná administrativní a finanční komplikace- primárně kvůli nutnosti rozhodnutí valné hromady, požadavkům na splacení a

správu vkladu anebo potřebu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Dalším argumentem proti je jakási neseříznost těchto společností, jakoby punc „levné“ společnosti založené s pouhou jednou korunou, byl šmouha na její důvěryhodnosti. Posledním argumentem pro vyšší základní kapitál jsou požadavky bank, které někdy požadují určitou výši základního kapitálu jako nutnou podmínku garance pro schválení úvěru.

Vždy je v obchodním styku nutné, bez ohledu na základní kapitál zapsaný v obchodním rejstříku, prověřovat obchodní historii protistrany, zda není dlouhodobě v neodůvodněné ztrátě, zda neexistují nějaké negativní reference ohledně její platební morálky, zda nebyla založena nedávno a nesídlí na nedůvěru budícím místě spolu s desítkami dalších. To jsou faktory, které skutečně hrají roli a můžou oprávněně odůvodnit výše zmíněnou nedůvěru, nikoliv pouhá výše základního kapitálu.

Navíc, samotné založení společnosti není nikdy otázkou pouhé 1,- Kč, ale je nutné připočítat náklady na notářský zápis (zakladatelskou listinu), ověření podpisů, vyhotovení výpisu z rejstříku trestů, ohlášení živnosti, bankovní poplatky, návrh na prvozápis do obchodního rejstříku apod., tedy se dostáváme k částce minimálně kolem 11 000,- Kč a k časovému horizontu cca 20 dní, což není příliš lichotivé ve srovnání například s třemi dny ve Velké Británii nebo pouhými dvěma dny na Novém Zélandu.

I to je důvod, proč tak často lidé využívají služeb společností, které buď na klíč založí s.r.o. dle požadavků zákazníka[2], nebo přímo prodají již dříve založenou ready made s.r.o., u které jen dojde ke změně v osobně jednatel a případně i názvu obchodní firmy. Výhoda zde spočívá nejen v úspoře času a absence nutnosti fyzicky zařizovat všechny výše zmíněné dokumenty a procedury, ale i v možnosti zakoupit společnost, která byla založena dříve a tedy je v očích obchodních partnerů důvěryhodnější. Ponechme stranou, že tyto společnosti jsou obvykle "spící" a tedy pozorné oko odhalí, že byla společnost zakoupena, a že jejich "pořizovací cena" bývá vyšší než u nově založených.

V lednu 2015 se ovšem ministerstvo spravedlnosti nechalo slyšet, že plánuje návrat k původním 200 000,- Kč, přičemž se zaštiťuje bojem proti tzv. karuselovým (kolotočovým) podvodům s DPH, které vznikají tak, že zboží zakoupené v jednom členském státě bez DPH je v jiném členském státě prodáno včetně DPH, aniž by příslušný obchodník odvedl daň[3]. K tomu je potřeba řetěz společností, které je snazší dle názoru ministerstva spravedlnosti založit právě se základním kapitálem jedné koruny. Tento krok zpět se připravuje v rámci tzv. druhé, velké novely občanského zákoníku, která by se měla projednávat na vládní úrovni kolem července 2015, je tedy možné, že společně se sníženým základním kapitálem v České republice pomalu zvoní hrana i přes opačný trend ve světě.

V devadesátých letech byl základní kapitál společnosti s ručením omezeným 100 000 Kč a už změnu na 200 000,- Kč provázely vášnivé diskuse. Radikální změna v Zákoně o obchodních korporacích a současná diskuse o jejím zpětvzetí je ovšem ještě mnohem ostřejší řez do právní jistoty v České republice a rozhodně nepřispěje kladně do klidného podnikatelského prostředí.

Všechny výše zmíněné argumenty vedou spíše pro zachování základního kapitálu v aktuální výši 1,- Kč, která je stejně pouhou minimální hranicí, která není většinou zakladatelů využita, pro její nižší praktickou využitelnost. Je sporné, zda je oficiální odůvodnění karuselovými podvody dostatečným základem pro poměrně velkou změnu, neboť jak je popsáno výše, několik společností za účelem provádění tohoto typu podvodů lze poměrně snadno založit i bez milionového kapitálu a stejný základní kapitál je možné použít několikrát, tedy je řešení formou zvýšení základního kapitálu řešením nesystémovým.

Tento text zatím navíc naprosto pomíjí další důvody pro zachování stávající výše, například že je opětovné zvýšení v rozporu s evropskou směrnicí o podpoře malého a středního podnikání, nebo že pro Českou republiku je z daňového hlediska výhodnější, když více osob podniká prostřednictvím

s.r.o. namísto formy OSVČ.

Resumé je prosté, stát by se měl namísto regulace základního kapitálu zaměřit spíše na zjednodušení procesu zakládání obchodních společností, celkové ulehčení a zlevnění celého procesu, který v současné době vyžaduje komunikaci s několika úřady a relativně dlouhou čekací dobu. Ve světě existuje několik zemí, kde bychom se mohli inspirovat, ať už to je v otázce elektronizace celého procesu nebo jeho plynulosti. Věřím, že se tohle zjednodušení pozitivně promítne do podnikatelského prostředí v České republice a jen tehdy budeme skutečně konkurenceschopným srdcem Evropy.

Jan Metelka,
student Právnické fakulty UK

[1] Dostupné č. [90/2012](#) Sb.

[2] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)